

hon nu con amore, komedien och det samtida skådespelet var alltid hennes bästa område, och hennes prestationer på detta fält utmärktes i regeln för friskhet, äkthet och naturlighet.

Under de sista åren fick hon ganska få roller. Hon var dock mycket upptagen och blef högt skattad som lärarinna i deklamation; fru Fahlman öfvertog fru Bertha Tammelins ställning på detta område. Den 1 dec. 1896 hade hon erhållit medaljen »Litteris et artibus». — Hon afled utan föregående sjukdom den 18 okt. 1918.

Erika Kristina Bergenson, sedan Fru Söderman. *K. T:ne* 15 sept. 1887—15 juni 1888.

Född i Stockholm den 26 juli 1864. Elev 1883. Debuterade å Kungl. Stora Teatern den 12 okt. 1884 som *Zélida* i »Konung för en dag», efter att ha gjort sig fördelaktigt känd som konsertsångerska. Hon fortfor att debutera, den 26 aug. 1885 som *Anna* i »Friskyttan» och den 21 okt. s. å. som *Nancy* i »Martha», och fick redan som debutant erkännande för både sång och spel. Särskildt berömdes den både starka och sympatiska klangen i hennes stämma. Från början af år 1886 in till följande år studerade hon i Paris. Återkommen till Stockholm blef hon engagerad vid operascenen under spelåret 1887—1888, hvarunder hon uppträdde som *Mercedes* i »Carmen», *Papagena* i »Trollflöjten», *Siebel* i »Faust» och *Zerlina* i »Don Juan». För ytterligare sångstudier vistades hon i Paris 1889—1891 och sjöng då för Delle Sedie, hvilken äfven hade till elev hennes kamrat från Stockholmsoperan *Carl August Söderman*, med hvilken hon i Paris ingick förlofning och efter hemkomsten till Sverige sammanvigdes den 25 jan. 1891 i Stora Malms prästgård. Hon öfvergaf nu konstnärnsbanan, men med sin musikaliska talang äfven som pianist blef hon i hemmet en god hjälparinna för sin man i hans verksamhet som sånglärare. Hon afled i Stockholm den 8 jan. 1904 efter endast några dagars sjukdom.

Johannes Wilhelm Samuel Elmblad. *K. St. T. gästspel*: 20 sept. —6 okt. 1887, 6 ggr. *K. Op.* 4 maj—1 juni 1894, 4 ggr. Fast anställning, *K. Op.* 1 april 1897—30 juni 1898. *K. T:ne* 1 juli 1898—31 okt. 1902.

Född den 29 aug. 1853 i Kärda socken, Jönköpings län, föräldrar lektor *Per Magnus Elmblad* och *Emelie Teresia Rappe*. Johannes Elmblad studerade vid konservatoriet 1870–74, särskildt sång för Julius Günther och privat för Fritz Arlberg, samt i Berlin för J. Stockhausen 1874–78. Han gjorde sig först känd som konsertsångare, uppträdde som sådan jämte sin första hustru i Melbourne, Sidney, Milano, London, Amsterdam, öfvergick likväl snart till operan och var under åren 1879–97 anställd vid operascener i Dresden, Hannover, Prag, New-York, Berlin och Breslau. Vid sina båda gästspel i Stockholm uppträdde han 1887 som *Sarastro* i »Trollflöjten», *Fallstaff* i »Muntra fruarna» (stor framgång) och *kardinalen* i »Judinnan» och 1894 som *landtgreffen* i »Tannhäuser» och *Marcel* i »Hugenotterna». Från den 26 mars 1897 blef han anställd som regissör vid Kungl. Operan och från sommaren året därpå som förste regissör och sceninstruktör, i hvilken befattning han kvarstod till den 31 okt. 1902.

Året därpå blef han öfverregissör vid operan i Haag, var sedan anställd som sångare och scenisk ledare vid olika teatrar i utlandet. Som Wagnersångare vann han beröm för sin framställning af *Fafner*, *Hunding* och *Hagen* i »Niebelungenringen», dessutom för *Daland* i »Den flygande holländaren», *Marke* i »Tristan och Isolde», *Pogner* i »Mästersångarne i Nürnberg». Bland hans öfriga roller må nämnas: *Bertram* i »Robert», *Kasper* i »Friskyttan», *Rocco* i »Fidelio», *abboten* i »Valdemarsskatten», *Angantyr* i »Tirfing». Han medverkade vid festspelen i Baireuth och uppträdde i Petersburg och Moskva liksom flerstädes i Amerika. Död i Växjö den 4 dec. 1910.

Gift 1) 1878 med sängerskan *Maggie Menzies* från Melbourne, död 1887, 2) med *Sigrid Agneta Sofia Pettersson*, författarinna och öfversättarinna bl. a. af Wagners »Niebelungens ring».

Hilda Amalia Kletberg. *K. T:ne* 1 okt. 1887–30 juni 1888. *K. Dr. T.* 1 juli 1888–30 juni 1898. *Dr. T.* 1 juli 1898–30 juni 1907. *K. Dr. T.* (den nya) 1 juli 1907–1912.

Född i Stockholm den 1 nov. 1845. Hon antogs vid 12 års ålder till elev hos Edvard Stjernström vid dåvarande Mindre (sedermera Kungl. Dramatiska) Teatern, där hennes första upp-

trädande ägde rum den 6 april 1858, då hon spelade titelrollen i komedien »Celine». Vid denna scen kvarstod hon spelären 1858—1860 och var därefter elev vid Kungl. Teaterns elevskola 1860—1867. Under elevtiden uppträdde hon i flere roller och gjorde lycka, bl. a. i titelrollen i »Pariserpojken», som *Erika* i »Blommor i drifbänk» och som *Théodule* i »Familjen Benoiton». »Det var en frisk och vinnande ungdomlighet i alla hennes framställningar, något tjuvpojksaktigt, som ovilkorligt framkallade skratt, men också ofta något hjärtligt, som värmdde och väckte behagliga förnimmelser». År 1867 tog hon anställning hos Zetterholm vid Södra Teatern, där hon gjorde sig bemärkt i en mängd roller inom komediens och operettens område. Efter att spelåret 1873—1874 ha tillhört Haqvinius och Bergströms sällskap å Mindre (Hammerska) Teatern, öfvergick hon till Stjernströms nybildade sällskap, som började sin verksamhet den 19 jan. 1875 på »Nya Teatern å Blasieholmen». Där stannade hon i tolf år, hvarefter hon öfvergick till Kungl. Dramatiska Teatern, där hon sedan kvarstod till sin död.

Hilda Klefberg var en talangfull och synnerligen samvetsgrann skådespelerska och var flitigt använd i repertoaren. Sedan hon lämnat elevskolan, där glada pojkroller voro hennes specialitet, blef de äldre damrollerna hennes egentliga fack, och redan tidigt kom hon in på detta område. På Södra Teatern hörde den giftaslystna guvernanten *Mamsell Bom* i »Nerkingarne» och cirkusartisten *Paola* i »Prinsessan af Trebizonde» till hennes mera bemärkta roller. På Nya Teatern, där hon kvarstod äfven under Josephson och Holmquists alla år, uppträdde hon bl. a. som *Fru Tjälde* i »Ett handelshus», *Fru Fourchambault* i »Familjen Fourchambault», *Fru Wahlström* i »Hittebarnet» (mot Fredrik Deland som Konjander) och *Clara Sang*, en af hennes bästa framställningar, i »Öfver förmåga». På den kungliga scenen utförde hon med mycken framgång *Fru Barck* i »Sanna kvinnor», *Blind-Stina* i »Hårda sinnen», *Philaminte* i »Lärdt folk i stubb», *Fru Krans* i »Äfventyr på fotvandringen», *Fru Bernick* i »Samhällets pelare» m. fl. roller, och hon var alltid en gärna sedd skådespelerska.

Efter en kort sjukdom (lunginflammation) afled hon i Stockholm den 22 april 1912.

Emil Alexander Linden. *K. T.*ne 1 nov. 1887—15 juni 1888. *K. Op.* 1 aug. 1888—30 juni 1890. *K. T.* (som regissör) 1 juli 1908—30 juni 1910.

Född i Uddevalla den 10 okt. 1859 (fadern var lagerbokhållare hos Carnegie i Göteborg). Efter att under ett par år ha varit anställd vid August Sandbergs landsortssällskap blef han hösten 1879 engagerad vid Nya Teatern i Göteborg, som då ägdes och styrdes af kakelugnsmakaren August Ringnér med Gustaf Gustafsson som scenisk direktör. Därifrån kom han år 1880 till Nya Teatern i Stockholm (Josephson och Holmquist) och kvarstod där till våren 1882. Under tiden tog han undervisning i sång för Fritz Arlberg. Spelåret 1882—83 var han anställd vid Mindre Teatern (August Warberg) där han gjorde sig synnerligen bemärkt som *Asmodeus* i »Den ondes besegrare» och i titelrollen i »Tiggarestudenten» vid detta styckes första uppförande i Sverige (i maj 1883), hvar efter han lämnade scenen och under fyra år var affärsman i Stockholm. Engagerad vid Operan under tre år från november 1887 utförde han där flera stora partier, bl. a. *Don Juan* i hvilket parti han hade debuterat den 29 okt. s. å., *Figaro*, *Mercutio* i »Romeo och Julia», *Petruccio* i »Härdt mot härdt», *Mossul* i »Konung för en dag», *Benoit* i »Kungen har sagt det» och *Simeon* i »Josef i Egypten». Följande år idkade han sångstudier i Paris för den spanske barytonisten Padilla och var spelåret 1891—92 engagerad vid August Lindbergs operaafdelning å Stora Teatern i Göteborg. Hösten 1894 medverkade han vid Ida Aalbergsturnén. Från den 1 dec. s. å. var han innehafvare af »Lindens Teater» och Consert-Bureau», som ägde bestånd under ett par år. Då cirkusbyggnaden å Djurgården inreddes till teater under namnet »Arena-teatern» sommaren 1895, blef Linden dess förste direktör. Året därpå hade han eget sällskap, benämndt »Lindens operatournée», hvarmed han bereste landsorten. Detta sällskap bestod af endast goda förmågor med fru Dagmar Bosse-Sterky (s. m. fru Möller) som primadonna och Hjalmar Meissner som kapellmästare. Med denna tournée reste han i Sverige och Norge under några år. När så Oscarsteatern år 1906 i december började sin verksamhet, blef Linden regissör därstädes och kvarstod på denna post till sin död med undantag af spel

ären 1908—1910, då han af nämnda teaters direktör, Albert Ranft, öfverflyttades till Kungl. Teatern, hvars verksamhet Ranft under dessa år ledde i egenskap af entreprenör. Här fick Linden tillfälle att lägga i dagen sina förträffliga regissörs-egenskaper, bl. a. vid uppsättningen af Puccinis opera »Madame Butterfly».

Linden visade sig äga stora förutsättningar att bli en framstående lyrisk-dramatisk artist, men de förhoppningar han i detta afseende gaf om sig blefvo dock aldrig helt uppfyllda. Efter mångårig sjuklighet afled han å Serafimerlasarettet den 24 juni 1914. — Gift: 1) i Stockholm den 8 nov. 1884 med *Julia Kuhlau*, men skild; 2) år 1891 med operasångerskan *Maria tilda Ljungstedt*, men skild i december 1899; 3) den 23 juni 1905 med *Maria Axelina Sernqvist* (dotter af skådespelaren och operettsångaren Axel Sernqvist och hans maka Maria Collett).

Frederik Carl Christian Brun. *K. St. T. gästspel:* 27 jan.—20 febr. 1888, 10 ggr. *K. Op. fast anställning:* 1 aug. 1888—30 juni 1889.

Född i Odense den 21 april 1852; föräldrarna voro teaterdirektören och teaterförfattaren *Michael Wallem Brun* och den vid det Kongelige Teater i Köpenhamn anställda operasångerskan *Ida Rantzau*; farfadern var biskopen och skalden *Johan Nordal Brun* i Bergen, författaren till »*Zarine*» och »*Einar Tambskielver*», de två första originalsorgespelen i den dansknorska litteraturen näst efter Johannes Ewalds »*Rolf Krage*». Frederik Brun blef student 1870 och genomgick därpå Köpenhamns musikkonservatorium. År 1875 studerade han sång för Lablache i Paris, hvarpå han den 30 maj 1876 debuterade på det Kongelige Teater i Köpenhamn som *Almaviva* i »*Barberaren i Sevilla*». Vid denna scen var han engagerad spelåren 1877—1882. I december 1882 uppträdde han några gånger på Operan i Berlin som »*Faust*», hvarpå han under ett par år var engagerad vid Casino i Köpenhamn. 1886 återvände han till det Kongelige Teater. Efter ett gästspel på Kungl. Stora Teatern i Stockholm i början af år 1888 blef han från hösten samma år af *Conrad Nordqvist* engagerad på ett år, medan *Arvid Ödmann* var anställd vid den danska operascenen. Här uppträdde han bl. a. som *Lohengrin*, *Faust* och *Don José* i »*Car-*

men». Af dessa uppgifter lyckades han bäst i den förstnämnda rollen, där hans skarpt pointerade spel och dramatiska sängsätt voro af ganska god verkan. Däremot lämpade han sig mindre för de mera lyriska partierna. När engagementet i Stockholm var tilländalupet, var han åter engagerad vid det Kongelige Teater i Köpenhamn under spelåren 1890—1900 och utmärkte sig nu bl. a. som framstående Wagnersångare. Han lämnade emellertid den danska operascenen, innan han uppnått pensionsåldern och har under de senare åren mestadels verkat som pianist på restauranger och kaféer i Sverige.

Elsa Elfrida Margareta Stenhammar. *K. Dr. T. debut:* 14 mars—1 april 1888, 5 ggr.

Född i Stockholm den 23 maj 1866, dotter af kammarskrifvaren i generaltullstyrelsen, förutvarande operasångaren *Oscar Fredrik Stenhammar* och den utmärkte operasångerskan fru *Fredrika Stenhammar*, född *Andrée*. Hon aflade organistexamen vid musikkonservatoriet 1885, men beslöt sig sedan för att ägna sig åt scenen, studerade vid konservatoriets teaterlevsskola 1886—1887 och debuterade i mars 1888 på Kungl. Dramatiska Teatern som *Elfrida* i »*Askungen*», men då denna debut ej föranledde engagement, for hon till Göteborg, där hon debuterade på Stora Teatern hos Lorentz Lundgren den 15 maj 1888 som *Leonie* i »*När damerna föra krig*», hvarefter hon erhöll anställning vid denna teater för det följande spelåret 1888—1889.

Spelåret 1889—1890 vistades hon i Paris, tog kantorsexamen 1891 och ägnade sig därefter uteslutande åt musikalisk verksamhet i Göteborg, dels som lärarinna i sång, musik och deklamation, dels som deltagare i konsertlifvet. Hon blef 1907 kantor i därvarande domkyrka, hvilken befattning hon fortfarande (1918) innehar. Sedan 1895 har hon tillsammans med sin moster, den framstående orgelnisten i Göteborgs domkyrka, fröken *Elfrida Andrée*, anordnat årliga folkkonserter och gifvit mycket uppmärksammade folkviseaftnar.